

התנועה למען
איכות השלטון
בישראל

(ע"ר) לכבוד

The Movement
for Quality

Government
in Israel

באמצעות פקס מס': 02-6467001

י"ט אדר ב תשס"ח

26/03/2008

תיק מספר 5247

בתשובתכם נא ציינו מספר תיק

הנדון: פרסום פרוטוקולים של ישיבות ממשלה

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל (להלן: התנועה) הרינו פונים אלייך כדלקמן:

1. הנחיות היועץ המשפטי לממשלה בעניין מסירת מידע מישיבות הממשלה - פניות מן הציבור (מספר הנחייה: 3.1002) קובעות כי:

"המדיניות, לפיה ככלל אין לגלות או לפרסם פרוטוקולים של דיוני הממשלה ודיוני ועדות שרים, להבדיל מהחלטות, על מנת שלא לפגוע באפשרות של דיון ענייני ופתוח והתבטאות חופשית של השרים ושאר המשתתפים, ללא שיקולים ואילוצים הכרוכים בפרסום הדברים - בדין יסודה".

2. הנחייה זו מבוססת על סעיף 9(ב)(4) לחוק חופש המידע המתיר סירוב למסירת מידע אודות דיונים וחוות דעת פנימיות. עוד מציינת ההנחייה, כי בידי מזכיר המדינה קיימת הסמכות להתיר עיון או צילום סטנוגרמות בשל נסיבות מיוחדות, אם כי הנחיות היועץ המשפטי לממשלה מציינות בג-רצון שהדבר ייעשה במשורה.

3. בשנת 2006 התקבל עע"מ 9135/03 המועצה להשכלה גבוהה נ' הוצאת עיתון הארץ תק-על 2006(1) 697 בעניין היקף החובה למסור מידע המוטלת על הרשות הציבורית מכוח חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 ובאשר לפירושו של הסייג הקבוע בהקשר זה בסעיף 9(ב)(4) לחוק, לפיו אין הרשות חייבת למסור:

..."

(4) מידע בדבר דיונים פנימיים, תרשומות של התייעצויות פנימיות בין עובדי רשויות ציבוריות, חבריהן או יועציהן, או של דברים שנאמרו במסגרת תחקיר פנימי, וכן חוות דעת, טיוטת, עצה או המלצה, שניתנו לצורך קבלת החלטה, למעט התייעצויות הקבועות בדין"

התנועה למען
איכות השלטון
בישראל
(ע"ר)

The Movement
for Quality
Government
in Israel

4. בפסק הדין סוקרת כבוד השופטת חיות את חשיבותה של הזכות לקבלת מידע על פעילותן של רשויות ציבוריות והיותה מאבני היסוד של חברה חופשית:

"הזכות לקבל מידע מרשויות ציבוריות היא אחת מזכויות היסוד במשטר דמוקרטי. היא תנאי בסיסי להגשמתו של חופש הביטוי ולמימוש זכויותיו הפוליטיות והאחרות של אדם בכל תחומי החיים" (עמ' 704)

5. כבוד השופטת ממשיכה ומפרטת בעניין הסייג שבסעיף 9(ב)(4) לחוק חופש המידע. לדברית, סייג זה אין בו כדי לאסור על מסירת המידע אלא יש בו כדי להסמיך את הרשות הציבורית להפעיל את שיקול דעתה לעניין מסירתו:

"להבדיל מן הסייגים הקטגוריים שבסעיף 9(א) לחוק, האוסרים על הרשות למסור מידע, בין היתר, כאשר יש חשש שגילוי יפגע בביטחון המדינה... הסייגים שאליהם מתייחס סעיף 9(ב) לחוק חופש המידע מתונים יותר... על כן, מתחם שיקול הדעת שעל הרשות להפעיל בטרם תסרב למסור מידע מן הסוגים המפורטים בסעיף 9(ב) לחוק רחב יותר" (עמ' 705)

6. מוסיפה כבוד השופטת ומציינת כי הרציונל העומד מאחורי הגבלת הזכות כאמור נעוץ בחשש מן "האפקט המצנן" וכלשונה:

"הרציונל שביסוד הסייגים דוגמת זה הקבוע בסעיף 9(ב)(4) לחוק חופש המידע, נעוץ בהכרה המשותפת לישראל ולארצות העולם כי חשיפת מידע בדבר דיונים פנימיים ובדבר תרשומות של התייעצויות פנימיות וחוות דעת שניתנו לצורך קבלת החלטות, עלולה לפגוע בתהליך קבלת ההחלטות של הרשות ולגרוע מאיכותן. אולם הצורך להגן על תהליך קבלת ההחלטות ועל איכותן אינו חזות הכול"

7. המסקנה המתקבלת בסופו של יום היא לעניין אופן פרשנותו של הסייג הקבוע בסעיף 9(ב)(4) לחוק חופש המידע הישראלי. כך קובעת כבוד השופטת כי פרשנות נכונה של הסייג תוביל למסקנה כי על הרשות להפעיל את שיקול דעתה על-פי כללי המשפט המינהלי בהם היא מחוייבת, לרבות חובת הסבירות:

"זאת נוכח לשונו של הסעיף המזמינה הפעלת שיקול דעת, נוכח הסביבה החקיקתית שבה מצוי סעיף זה ונוכח התכלית הכללית של חוק חופש המידע, כפי שהוגדרה בסעיף 1 של החוק... הסביבה

התנועה למען
איכות השלטון
בישראל
(ע"ר)

The Movement
for Quality
Government
in Israel

החקיקתית המיידית הרלוונטית לעניין זה היא הוראות סעיפים 10 ו-11 לחוק חופש המידע. סעיף 10 לחוק מניח כהנחת יסוד שהרשות מפעילה שיקול דעת בכגון דא והוא מפרט קווים מנחים באשר לשיקולים שעל הרשות לשיקול בקובעו:

בבואה לשיקול סירוב למסור מידע לפי חוק זה, מכוח הוראות סעיפים 8 ו-9, תיתן הרשות הציבורית דעתה, בין היתר, לענייניו של המבקש במידע, אם ציין זאת בבקשתו, וכן לעניין הציבורי שבגילוי המידע מטעמים של שמירה על בריאות הציבור או בטיחותו, או שמירה על איכות הסביבה" (עמ' 710)

8. הנחיות היועץ המשפטי לממשלה קובעות כאמור, ברובם המקרים, איסור על פירסום פרוטוקולים של דיוני הממשלה. נוכח הפסיקה החדשה והקביעה כי על הרשות הציבורית להפעיל שיקול דעת בעניין מסירת מידע, וכן לאור הזמן הרב אשר חלף מאז פרסום ההנחיות בעניין מסירת מידע משיבות ממשלה, מן הראוי לערוך שינויים, תיקונים ועדכונים בהנחיות לצורך התאמתן להלכה המשפטית הרווחת במשפטנו כיום בעניין פרשנות סעיף 9(ב)(4) לחוק חופש המידע.

9. יהיה זה נכון והולם לעדכן ולפרסם הנחיות אלו בהקדם האפשרי לשם הפעלה ראוייה ונכונה של החוק.

10. לתגובתך המהירה נודה,

בכבוד רב,
עו"ד נילי אבן חן
מנהלת המחלקה לכלכלה ומחקר